

Valsts prezidenta Andra Bērziņa uzruna ANO Ģenerālās asamblejas 67.sesijā 2012.gada 26.septembrī

Publicēts: 27.09.2012.

[Andris Bērziņš](#)

Prezidenta kungs, ekselences, dāmas un kungi! Ģenerālsēkretāra kungs! Es vēlos Jums izteikt atzinību par Jūsu nesavtīgo darbu, vadot Apvienoto Nāciju Organizāciju un tās sekretariātu tā, lai tiktu realizēta organizācijas misija un īstenoti tās uzdevumi.

Šo augsta līmeņa debašu tēma ir ļoti aktuāla. Apvienoto Nāciju Organizācijai pieder vadošā loma konfliktu risināšanā mierīgā ceļā. Tai ir likumīgs un institucionāls ietvars šim uzdevumam.

Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalstis ir apņēmušās ievērot hartā ietvertos principus. Tāpēc konfliktu risināšana mierīgā ceļā galvenokārt ir atkarīga no nacionālo un starptautisko organizāciju līderu apņemšanās. Tikai tad, ja viņi ir stingri apņēmušies, Apvienoto Nāciju Organizācija un citas starptautiskas organizācijas un institūcijas ir spējīgas pieņemt lēmumus un rīkoties.

Vēlos runāt par dažiem konkrētiem izaicinājumiem, kas prasa starptautiskās sabiedrības stingru gribu un izšķirošu rīcību. Sirijas konflikts apdraud drošību un stabilitāti visā reģionā un aiz tā robežām. Latvija aicina visas Drošības Padomes dalībvalstis paust stingru politisko gribu vienoties un atrisināt šo krīzi. Nevainīgu cilvēku dzīvības ir jāaizsargā!

Masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanās ir viens no nopietnākajiem globālajiem draudiem. Starptautiskajai sabiedrībai jābūt vienotai savā apņēmībā to novērst.

Latvijai ir nopietni norūpējusies par Sirijas ķīmisko ieroču krājumu iespējamo izmantošanu.

Izsakām nožēlu par progresa trūkumu dialogā ar Irānu par tās kodolprogrammu. Mēs uzskatām, ka tai pilnībā jāsadarbojas, lai tiktu noskaidroti visi problemātiskie jautājumi.

Mēs aicinām stiprināt centienus panākt Kodolieroču neizplatīšanas līguma un tā Rīcības plāna mērķu sasniegšanu. Šajā sakarā mēs atzinīgi novērtējam Amerikas Savienoto Valstu un Krievijas spertos soļus pretim globālam atbrūošanās procesam un politikas caurskatāmībai. Mēs ceram, ka tas samazinās paļaušanos uz kodolieročiem kā drošības garantu.

Tāpat Latvija apsveic Otrās pārskata konferences panākto vienprātību par vieglajiem strēlnieku ieročiem. Mums jāpieliek visas pūles, lai jau tuvākajā nākotnē atrastu risinājumus attiecībā uz leroču tirdzniecības līgumu.

Latvija atbalsta aizvien aktīvāko lomu, ko spēlē reģionālās organizācijas, kā piemēram, Āfrikas Savienība un Arābu līga, mierīgā konfliktu risināšanas procesā.

Arī Eiropas reģionālās organizācijas ir cītīgi darbojušās, lai risinātu ilgstošus konfliktus Eiropā.

Mēs redzam pozitīvas politiskā risinājuma tendences Piedņestrā, Moldovā. Tomēr risinājums var būt ilgtspējīgs tikai tad, ja tiks izests ārvalstu karaspēks. Starptautiska Miera uzturētāju misija ar starptautisku mandātu varētu būt racionāls tālākais ceļš.

2008.gada Gruzijas konflikta sekas vēl ilgi ietekmēs drošības situāciju reģionā. Eiropas Savienības novērošanas misija Gruzijā šobrīd ir vienīgais starptautiskais spēlētājs, kas seko Sešu punktu vienošanās ievērošanai. Pilnvērtīga piekļuve okupētajām teritorijām veicinātu noturīgu attīstību. Papildus tam būtu nepieciešams atjaunot Apvienoto Nāciju Organizācijas tiešu klātbūtni Gruzijā.

Mēs joprojām esam norūpējušies par augošo incidentu skaitu Kalnu Karabahā. Konfliktējošajām pusēm būtu jāatturas no naidīgas publiskās retorikas un būtu jākoncentrējas uz uzticību veicinošiem pasākumiem. Būtu jāizvairās no plašām militārajām mācībām šajā nestabilajā reģionā.

Afganistāna jau vairāk kā dekādi ir bijusi pasaules uzmanības centrā. Mēs ticam, ka starptautiskā sabiedrība ir stingri apņēmusies palīdzēt Afganistānas valdībai stiprināt valsts publisko administrāciju un Nacionālos drošības spēkus.

Latvija turpinās savu līdzdalību Eiropas Savienības un NATO misijās Afganistānā. Mēs plānojam piedalīties misijās arī pēc 2014.gada. Bez tam Latvija nodrošinās finansiālu ieguldījumu starptautiskajā fondā, lai atbalstītu Afganistānas Nacionālos drošības spēkus.

Afganistānas nākotne ir cieši saistīta ar ekonomisko attīstību un reģionālo sadarbību. Mēs aicinām Centrālāzijas valstis pilnvērtīgi iesaistīties diskusijās par reģiona nākotni.

Afganistānai ir potenciāls kļūt par reģionālu transporta un tranzīta mezglu. Izmantojot līdzšinējo pieredzi, Latvija kā Ziemeļu Apgādes tīkla izejas punkts, jau ir iesaistījies Afganistānas ekspertu apmācībā transporta un narkotiku apkarošanas jomā.

Globālā ekonomika un finanšu krīze liek līderiem koncentrēties uz tūlītējiem tās pārvarēšanas pasākumiem, bieži vien novēršot uzmanību no ilgtermiņa globālajiem izaicinājumiem. Tomēr, neskatoties uz pozitīvām tendencēm, pasaules ekonomika joprojām ir nestabila.

Latvija atbalsta visus centienus stabilizēt situāciju Eirozonā un nesēn spertos soļus, lai to nodrošinātu.

Pieliekam pūles, lai Latvija sniegtu pienesumu un būtu daļa no risinājuma globālajai ekonomiskajai stabilitātei. Latvijas IKP ir audzis vairāk par 5,5% pagājušajā gadā, un šī pozitīvā tendence turpināsies arī šajā gadā. Pagājušajā desmitgadē esam sasnieguši ievērojamu progresu gan ieņēmumu ziņā, gan strukturālās konverģences procesā. Pārvaldības un ekonomisko struktūru kvalitāte Latvijā ir atbilstoša un pielīdzināma Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) valstīm. Pieredze, ko Latvija ir guvusi pārejas procesā un izšķirošo reformu īstenošanā, palīdzot pārvarēt neseno krīzi, ir tas, ar ko esam gatavi iekļauties Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā tās turpmākajā paplašināšanās kārtā.

Kopumā, Latvija pēc krīzes ir kļuvusi stiprāka, ar uzlabotu konkurētspēju, sabalansētu ekonomiku un labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi, tādējādi labi sagatavojusies nākamajam izaugsmes ciklam. Svarīgi uzturēt un saglabāt veselīgas ekonomikas ilgtspēju līdztekus integrācijas procesam Eirozonā. Latvija uzskata, ka sarežģījumi ir pārvarami, un tiecas ieviest eiro 2014.gadā.

Starptautiskā drošība un miers ir cieši saistīti ar diviem citiem Apvienoto Nāciju Organizācijas pilāriem – attīstību un cilvēktiesībām. Latvija atbalsta augsta līmeņa paneļa par Attīstības programmu pēc 2015.gada izveidošanu. Mēs esam gandarīti, ka Eiropas Savienības attīstības komisārs Andris Piebalgs ir no Latvijas un piedalīsies šī paneļa darbā.

Šī brīža ietvars Tūkstošgades attīstības mērķiem ir atjaunojis globālu rīcību attiecībā uz attīstību un uzlabojis tā efektivitāti. Latvijas Eiropas Savienības prezidentūra 2015.gadā vērtēs sasniegto progresu un aktīvi iesaistīsies procesā par attīstības ietvaru pēc 2015.gada. Tam jābūt vērstam uz cilvēkiem, mērķtiecīgam, ar noteiktu laika ietvaru un skaidram.

Pēdējo gadu laikā mēs esam pieredzējuši, ka daudzās valstīs pieaug to cilvēku skaits, kas pieprasa brīvību un taisnīgumu. Starptautiskajai sabiedrībai ir jāatbalsta šie centieni. Mums jāpalīdz veidot stabilas demokrātiskas institūcijas un tiesiskumu, jo mēs ticam, ka cilvēktiesību ievērošana, laba pārvaldība un iekļaujošas ekonomikas attīstība palīdzēs novērst konfliktu rašanos nākotnē.

Latvija piedalās kapacitātes stiprināšanā vairākās valstīs, kurās pašlaik notiek konflikts vai tas nesēn beidzies. Mēs aktīvi atbalstām pārejas perioda valstu centienus stiprināt tiesiskumu.

Mēs atzinīgi vērtējam, ka šie jautājumi tagad ir daļa no Ģenerālsēkretāra Piecu gadu rīcības plāna, un mēs esam apņēmušies tos realizēt īstenot. Latvija uzskata, ka ekonomiskā un sociālā attīstība gūs labumu no atvērtās pārvaldes principu ieviešanas. Pilsoniskā sabiedrība Latvijā aktīvi piedalās lēmumu pieņemšanas procesā visos posmos un līmeņos.

Latvija pilnībā atbalsta spēcīgas un efektīvas ANO Cilvēktiesību padomes darbu. Mēs esam izvirzījuši savu kandidatūru 2014.gada Padomes vēlēšanās.

Lai ietu kopsolī ar moderno pasauli, Apvienoto Nāciju Organizācijai ir jāmainās. Ir pienācis laiks sākt reālas sarunas par Drošības padomes reformām. Mēs atbalstām Padomes dalības paplašināšanu gan pastāvīgo, gan nepastāvīgo locekļu kategorijā. Jebkuram Drošības padomes paplašināšanās variantam jāietver vismaz viena jauna nepastāvīgā vieta Austrumeiropas valstu grupai.

Prezidenta kungs!

Pasaule atrodas vētrainā laika posmā, par ko liecina nesenie varmācīgie notikumi Tuvajos Austrumos.

Mēs stingri nosodām uzbrukumus diplomātiskajām misijām vairākās valstīs un uzskatām, ka tie nav pieļaujami. Latvija pilnībā atbalsta biedrošanās brīvību un tiesības rīkot miermīlīgas demonstrācijas. Mēs izsakām nožēlu par jebkuru mēģinājumu izmantot reliģiju ekstrēmisma un vardarbības kurināšanai.

Tolerancei un cieņai pret mūsu atšķirībām ir izšķiroša nozīme konfliktu un vardarbības novēršanā gan mūsu pašu, gan starptautiskajā sabiedrībā.

Noslēgumā, dāmas un kungi, Latvija cer uz rezultatīvu Ģenerālās Asamblejas 67.sesijas darbu. Risināsim problēmas ar patiesu politisko gribu!

Paldies, Prezidenta kungs!

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-andra-berzina-uzruna-ano-generalas-asamblejas-67sesija-2012gada-26septembri>